

Edukacja i nauka rolnicza na początku trzeciego tysiąclecia – Międzynarodowa konferencja naukowo-praktyczna w Dublanach na Ukrainie, 18–21.09.2001*

Maria Radomska

B. pracownik Akademii Rolniczej we Wrocławiu i w Krakowie

Zorganizowana przez Lwowski Państwowy Uniwersytet Rolniczy w Dublanach konferencja z okazji stulecia utworzenia tam Akademii Rolniczej z dotychczasowej Krajowej Wyższej Szkoły Rolniczej odbyła się w dniach 18–21.09.2001 roku. Bogata problematyka konferencji, ujęta w dwanaście grup tematycznych, znalazła odbicie w materiałach opublikowanych w dwóch tomach [1] w łącznej liczbie 175 prac. Około 30% stanowiły referaty polskich autorów, głównie z Akademii Rolniczych, SGGW, Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa oraz kilku z innych jednostek. Dominowały prace ukraińskich naukowców – najliczniejsze z Dublan – i z innych wyższych uczelni rolniczych, z instytutów Narodowej Akademii Nauk Ukrainy (NANU) oraz Ukraińskiej Akademii Nauk Rolniczych (UAAN), z uniwersytetów, sporadycznie z innych ośrodków, a także z Białorusi, Słowacji i Węgier. W późniejszym programie doszły nowe pozycje, między innymi ze współautorami z USA oraz ze Wspólnoty Państw Niepodległych, zmniejszając nasz udział do 25%.

Pośród wszystkich tematów znaczną część stanowiły związane ze zmianami ustrojowymi, a więc ekonomiczne, dotyczące restrukturyzacji i perspektyw gospodarki rolnej, planowania przestrzennego, przedsiębiorczości oraz budownictwa wiejskiego. Była też sekcja zajmująca się duchowo-narodowym odrodzeniem wsi; ta ostatnia ze szczególnie ciekawymi referatami o roli nauczania religii chrześcijańskiej na studiach, a nawet o Biblii jako swoistym wzorze dydaktyki. W sekcji „historycz-

* W numerze 3/2001 *Postępów Nauk Rolniczych* ukazał się artykuł pt. „Półtora wieku szkolnictwa rolniczego w Dublanach 1856–2000”, który przypominał dzieje Akademii Rolniczej w Dublanach w związku obchodami setnej rocznicy jej utworzenia.

nej” znalazły się sylwetki wybitnych polskich naukowców z Dublan z końca XIX i połowy XX wieku.

W problematyce rolniczej bardzo dużo prac koncentrowało się na skażeniach gleby i roślin oraz ich źródłach, a charakterystyczną dla szeregu prezentowanych doświadczeń była ocena wyników wskaźnikiem efektywności energetycznej.

Zgodnie z hasłem dublańskiej uczelni jeszcze z 1856 r. „*Carpent tua poma nepotes*” troskę o potomnych dokumentuje wiele referatów o ochronie środowiska rolniczego i ekologizacji produkcji rolnej. Spośród nich warto wymienić najnowsze badania nad metodami mikrobiologicznymi i siewami mieszanymi jako ograniczającymi chemizację.

Pod ogólnym hasłem ekologiczna ochrona roślin Patika i Kozar (z UAAN) przedstawili „biologizację” uprawy pszenicy ozimej. Po wykryciu w kulturach testowych antybiotycznej aktywności *Bacillus* sp. P, *Bacillus* sp. 6M i *Bacillus polymyxa* KW w stosunku do wielu patogennych grzybów opracowali metodę inokulacji tymi bakteriami materiału siewnego pszenicy. Stwierdzili dodatni wpływ tego zabiegu na jej wzrost oraz ograniczenie porażenia roślin zgorzelą korzeni, a w konsekwencji wyższe plony niż z nasion nieinokulowanych i wyższy współczynnik efektywności energetycznej [tom I: str. 31–38].

Wykorzystanie bakterii przyswajających azot atmosferyczny do wzbogacania zasobu biologicznego azotu w glebie w bezpośrednim sąsiedztwie korzeni roślin nie motylkowatych, nazwane azotofiksacją asocjacyjną, było tematem pracy Kukresza i Chodiankowej z Białoruskiej Państwowej Akademii Rolniczej. Inokulując nasiona lnu Azotobakteryną – preparatem zawierającym bakterię *Azospirillum brasiliense* – przy jednoczesnym nawożeniu PK i NPK, wykazali istotny wzrost wysokości i jakości plonów w porównaniu z uzyskanymi bez preparatu i wyższy współczynnik efektywności energetycznej [tom I: str. 293–297].

Doświadczenia z bakteryjnymi preparatami „monokulturowymi”, tj. 1) wzbogacającym glebę w azot, a zawierającym *Azotobacteria chroococcum* 20 i *A. vinelandi* 56 i 2) zwiększającym przyswajalność fosforu – z *Bacillus* sp. 5 i *Bacillus megaterium* 12, oraz z preparatem „kombinowanym”, przeprowadzone przez Kurdisza, Roja i Titową, udowodniły ich dodatni wpływ na energię kiełkowania i przebieg wschodów oraz na wzrost i plony pomidorów. Wykazano najlepszy efekt preparatu z obydwoma grupami bakterii [tom I: str. 189–194].

Wzrost odporności rośliny na patogeny, oparty na stymulacji jej samoobrony, badali na przykładzie cebuli Dmitriew i Perkowskaja (z NANU). Pozyskane przez nich elicytory z *Fusarium solani* i *Botrytis alii*, zaaplikowane w formie opryskiwania na trzech odmianach *Allium cepa* ograniczyły występowanie i stopień porażenia roślin przez *Peronospora destructor* [tom I: str. 39–47].

Rolę siewów mieszanych w ograniczeniu nasilenia patogenów i zachwaszczenia zbóż oraz podniesieniu wartości przedplonowej wykazali w swoich pracach Michal-

ski i in. [tom I: s. 261–266], Parylak i in. [tom I: s. 281–285] i Nowicki, Wanic [tom I: s. 267–275].

Wśród tematów z zakresu mechanizacji do zagadnień ochrony roślin odnosi się praca Wojtiuka i in. z Narodowego Uniwersytetu Rolniczego. Nawiązując do wymogów systemu precyzyjnego rolnictwa uzasadnia konieczność wprowadzenia wielomodułowych opryskiwaczy, pozwalających uzupełniać aplikację stosowanego na całym polu pestycydu dodatkowym preparatem w dowolnej części łąnu, gdzie jest potrzebny [tom II: 236–241].

Literatura

- [1] Agrarna oswita i nauka na początku trectzogo tisiaczolittia Materiali Miżnarodnoj Naukowo-Practicznoj Konferencji, 18–21 weresnia 2001 r., Tom I, 519 stron; Tom II, 532 ss.